

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

Felelős és kiadóhivatal:
CLUJ
Str. A. Muresan 10.
Telefon 158. sz.

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK BÁLINT
az EME főtitkára.

A lapot az EME tagjai tagsági
illetmény fejében kapják. A lap
megjelenik havonként egyszer.

Az erdélyi kaptár-kérdéshez,

Irta: K. Bogdán Géza.

A Méhészeti Közlöny 1934. évi 100. lapján „A kaptárkérdés Erdélyben“ cím alatt foglalt közleményéhez az alábbiakban tenném meg véleményes javaslatomat.

Erdélyben nagy általánosságban való használatra, Boconádak „B“ jelű s közönségesen kis Boconádinak nevezett háromsoros, 30 kerettel ellátott 112 dm^3 (liter) térfogatú kaptárát — néveltem. Ezen kaptár egy sorban 10 drb. 30.4×27 belvilágú, területét 820 cm^2 lép-méretű, kereteivel, ez idő szerint Pozsonytól mintegy tizenhárom (Bereck-ig) a magyarság legjobb kaptára.

Kiválósága Erdélyben közismert, Magyarországra vonatkozólag azt mondja Gáll Imre a Gödöllőn megjelenő „Méhtenyésztés“ 1930. évi nov. havi 8-ik lapján: „Boconádi kiskeretmérete a legalkalmasabbnak formális és klimatikus viszonyai között még a legideálisabbnak mondható“. Lássuk a jugoszláviai adatokat.

A Jugoszláviában megjelent egyedüli magyar méhészlapon a „Magyarországi méhészet“ 1932. évi 97. lapján ősz Szabó Dániel szerkesztő ezt írja: „Hozamot tekintve a gyakorlatban a kis háromsoros Boconádi vált be leginkább s ennek indokát 110 literes tartalmának tulajdonítom. Ugyanezen évf. 96. lapján az áll: „A nagy országos kaptár jó viszonyok mellett kiad egy pergeket 10 kg-t, a kis Boconádi 25 kg-t“.

Lássuk az okát.

Az oka röviden: *Kis keretű, nagy fészkü, nagy kaptár-miértéke van.*

Az „országos“ a kis Boconádi megett azért maradt vissza, mert a nagy keretes (23×18.5) kicsi ahhoz, hogy abból nagy fészket és nagy kaptár legyen szerkeszthető. Ugyanis a két sorban levő fészkek teljes lépfelülete a soronkénti 10 kerettel $23 \times 18.5 \times 2 \times 10 = 850 \text{ cm}^2$. Ennyi a három soros országosnál éppen, mint a négy sorosnál. A kaptár terjedelme pedig a három sorosnál 60 dm^3 , a négy sorosnál 80 dm^3 .

Ezekkel szemben a kis Boconádi 2 soros fészke a soronk 10 kerettel $30.4 \times 27 \times 2 \times 10 = 16420 \text{ cm}^2$, tehát kétszer akkora az országosé és a kaptár terjedelme 112 dm^3 , tehát a 3 soros szemben közel 2-szer, a 4 soroséval szemben pedig közel fél akkora.

A kis Boconádi fészke legnagyobb kaptáraink egyikéne 42-es nagy Boconádi (N. B.) vándorkaptárnak fészkeivel egy. Ennek 12 keretű fészke ugyanis $40.4 \times 34 \times 12 = 16483 \text{ cm}^2$ térfelülettel bír.

A 42-es Boconádi vagyis röviden N. B. a jó legelők kaptár. Gyenge és közép, főként a gyenge, legelőn — be nem válik. Ilyenkor csaként felemlitem, hogy Treiscaun vármegye kézdi medence gyenge legelőjén a 42-es több jeles méhészt próbálta ki, mindegyik siker nélkül. Ugyanezen vidéken a Balogh-kaptárral (35 kerettel) négy éve kísérletezem ez sem vált be. Nem váltak mert a nagy kereten az anya nyári petézésének nagy lehetősége érvényre jutott, a gyenge legelő virányának nektár-kincse pedig kevés volt ahhoz, hogy a gyűjtő méhek azzal annyi se foglalkozzanak le, hogy az anya visszaszorítassék. Így végeredményben érvényre jutott korlátlan lehetőségű petézés a dolozókat a fiasítás szolgálatába terelje, részben mint nekik gyűjtő részben pedig az őket dajkáló méhek seregébe. Tartalék maradt az okból nem volt „aki“ gyűjtsön. Ezért maradtak kísérletezők meddők. A nagy keretek mellett volt nép elég de mű nem. „Hus dolgoztunk. A főhordáskor egy verseny folyt le az anya szaporító hajlama és a munkás méhek gyűjtési készsége között versenyt a kis Boconádi kiegyenlítő: a „hus“ mellett a méz maradt vissza. Van népesség, van élelem és élvezhető méz.

A $30.4 \times 27 = 820 \text{ cm}^2$ lépméretű kis kereten az anya szaporítási munkájában lassítva van, mivel pedig 20 keret áll rendelkezésre fiasítási készségének mégis eleget tehet, tehát jól népszerűsít, de mert nemcsak a kis keretek, de ezen kívül a két sor, tehát a nem egységes fészek is, korlátozza: ahová tovább szaporodó és így fokozottan gyűjtő méhek is érvényesíthetik munkásságukat, nemcsak a táplálás terén de a tartalék gyűjtése körül is (olv. idevonatkozólag a „Méhtenyésztés“ 1911 évi nov. füzetének fentemlített 8. lapját) Ezeket indokolt fenti állításomat, hogy: a kis Boconádinak jó tulajdonsága *a kis keretekből álló nagy fészkei, nagy kaptár-jellegében lát*

A kis Boconádi áthidalja a gyenge és közép legelőket, sőt a jó legelőn is tekintélyes mennyiségű nektárt termelhet ki, és említett szerkezeténél fogva. A nagy fészek és nagy kaptár lehetővé teszi a rajzásmentes tulajdonság-ot biztosítanak. Bármilyen legelőn elég tekintélyes hozam nyerhető. A fészek télire élénk marad jól ellátható. A nagy fészekben munkásságukat a méhek kifejtik. A család fejlődésére, felszaporodására a feltételek nem hiányoznak. A méhek benne jól telenek.

Az elősorolt okokból ajánlom a kis Boconádi kaptárt délyben nagy általánosságban való használatra.

Mielőtt a kis Boconádi leendő kaptártípusra kitérnék az el-
rottak erősítésére még felhozom, hogy az említett kézdi me-
nceben egy hasonló dupla fészkü kaptár tartja a recordot —
„Györbiró“. Györbiró Géza székely mester méhésziünk 3 soros,
y sorban 12 drb. $31 \times 22.5 = 697.5$ cm² belvilágu kerettel ellátott
keretes 107 dm³ rács nélküli kaptára, felső kijáráttal és 697.5
 $\times 12 = 16740$ cm² teljes lépfelületü dupla fészekkel. Ez a kaptár
jó legelön is bevált (Ghelința községben), felhozom még, hogy
artimeni községben, mely a kézdi medence leggyengébb lege-
éhez tartozik, egy 40—50 családos méhészetben, hol a sok
sok és a kis Boconádin és Országoson kívül négy-ötfele min-
n ötletszerű kaptár mellett a tetőkijáráttal biró 4 soros 180
r³ Bognóczki-féle kaptár egy példánya is található, melynek
pla fészke $36 \times 23 \times 2 \times 14 = 23184$ cm. teljes lépfelületü, tehát
gdöbbentően nagy, — a tulajdonos többszöri kérdéseimre
ndig azt felelte, hogy az összes kaptárai között a „Bognoczki“
lt be leginkább, az adta a legtöbb mézhozamot. Mindig két-
léssel fogadtam kijelentéseit. Ma azonban . . . ma, mikor a
ptár kérdést tanulmány tárgyává tettem s a fenti törvény-
rűsre jutottam: ma nem kételkedem.

A „Györgybiró“ és „Bognoczki“ kaptárakkal még jobban
gerősítve látom a kis Boconádi kaptár főlényének okairól
ló véleményemet, mely a kis keretekkel ellátott nagy fekvésü,
ty kaptár jellegben gyökerezik (Bognoczki kaptárról olv.
ékely Méhész“ 1922. 139. és „Méhészet“ 1923. 219. lapjait).

Menjünk tovább és vizsgáljuk a kis Boconádi kaptár tipu-
. A 30 év előtt szerkesztett ezen kaptár „álló kaptár“. Azóta
mban a méhészeti kultúra sokat haladt, s ma az álló kaptár
ust lassan kiüszöböli ki. Nyugaton már a kiállításon sem le-
vele megjelenni. Nem fogadják el. Hátul-kezelős lévén, vizs-
ata nehézkes és sok időt igényel. Ez különösen ott bir nagy
ntóséggel, hol sok kaptárral méhészkednek. Ezenkívül nagy
rány, hogy a vizsgálatnál a lépek mind kiszedetnek, fel lesz
va az egész lakás. Hátha még arra gondolunk, hogy a méhek
adása miatt, ideges és kapkodó méhészek s általában a kez-
a lépeket eredeti helyzetükből eltérőleg fordítva, esetleg
e-vissza helyezik újból be: valóságos viviszekció megy végbe
méhcsalád és a méhgazdaság nagy hátrányára. Nem hiába
adja Dr. Zander az erlangeni méhészeti intézet nagy tudásu
ára, hogy az álló kaptárakat rendőrileg kellene betiltani
d fejtegetéseit „Magyar Méh“ 1934 évf. 301—303 lapja).

Zander szerint a jó kaptárhoz helyes kezelésnek kell járul-
ez pedig a felső kezelés. A mozgó rendszerü kaptárakban az
s lépek összessége egy egészet alkot, miért is a lépeket le-
leg érintetlenül kell hagynunk. A felső kezelésü kaptárak-
nem szükséges és nincs is ok a lépnek kiszedésére, azok szét-
sa a vizsgálathoz elegendő.

A kis Boconádi uj kaptár-típus felső kezelésű s itt is csak a rakdó lehet. A fekvő kaptárt nem tartom alkalmasnak, mert az nem a természetességen épül fel. A fekvő kaptár prototípusa a kidült odvas fa. Épen úgy, mint az álló odvas fánál, a kidültnél is, a lépek hosszában, és nem az odura keresztben, építetnek. Fekvő kaptáraink épen ellenkezőleg a keresztben való építkezést mutatják, melyet a méhek nem ismernek, s mely biológilag igazolva nincsen. Egyébként a kis Boconádi fekvő alakban „nem mézel olyan jól, mint az álló, különösen gyengébb években marad el jócskán az állók mögött“, (lásd erről Doka L. c. két, „Racionális méhészkedés“ 100 lapján). Miért marad Nézetem szerint azért, mert a fészkek másként alakult és mert a kaptár nem természetes jellegű.

Hátra volan még a rakdó kis Boconádi konstrukciójáról szólani. Mivel azonban jelen cikk a szerkesztőség által kiszabott három gépirásos oldalnál többre nem terjedhet ez irányban a közelebbi alkalommal fejtem ki véleményemet.

Utazási és vízumkedvezmények a budapesti mezőgazdasági kiállításra. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely az országos Magyar Gazdasági Egyesület által folyó évi március 21—26. napjain Budapesten rendezendő negyvennegyedik országos mezőgazdasági kiállítás és tenyészállatvásár iránt a föld részéről megnyilvánul, a rendező-bizottság minden lehetőséget megtehet az irányban, hogy a kiállítás külföldi látogatói minél könnyebben és kényelmesebben, valamint minél kisebb költséggel utazhassanak a kiállítás megtekintésére. Ennek érdekében nyolc állam területén különféle utazási és hazai vízumkedvezményeket eszközölt ki a rendezőség, amelyeket a kiállítási igazolványok alapján bárki igénybe vehet. *A kiállítás alkalmából március 15—26-ika közötti időben a kiállítási igazolvány és utifelmutatása mellett, vízum nélkül lehet Budapestre utazni. A vonat utólag 2.50 pengő kezelési költség lefizetése mellett kell megfizetni a kiállítás területén működő utlevélkirendeltségnél.* Az országos magyar vasúton és hajókon március hó 15-től március 21-ig Budapestre a határtól félárú menetjeggyel lehet utazni, ugyancsak félárú menetjeggyel lehet Budapestről vissza, vagy bármely más irányban és határállomáson át elutazni március hó 21-től április hó 1-ig. E kedvezmény bármely vonatnem és csiosztály használatánál élvezhető. *Az utazást jövet, valamint menet egy-egy ízben meg lehet szakítani. A román vasúton március 23-tól, április 1-ig történő visszautazás alkalmával utazási kedvezményt engedélyezett, oly feltétellel, hogy oda utazás március 17—24-ig, a visszautazás pedig március 23 és április 1-e közötti időben történik.* A kedvezmények igénybevételére vonatkozó kiállítási igazolványokat a menetjegy irodákban lehet beszerezni. Az igazolvány díjtalan kiállítási belépőjegyeket tartalmaz.

A kaptárkérdéshez.

Méhészeti közmondás, hogy jó esztendő, jó kaptár, de az tény, hogy a jobb, a méhek természeti ösztönét kielégítő kaptár s keretforma a legjobb, a leggazdaságosabb, amelyet Dr. Balla István úr méhésztársunk a Méhészeti Közlöny folyóirat január 1.-i számában gyönyörű szépen kifejt s amely az én szövegemet és 30 éves tapasztalataimat is teljesen fedi.

Amikor a Boczonádi 42-es vándorkaptár feltűnt, azonnal ismertem a jövő kaptárának, de csak javított formában, mert az az nem felel meg a méhek természeti ösztönének, mert az az azt, hogy a méhek legszívesebben felfelé hordják a mézet, tehát a kaptárnak felfelé nyúlónak kell lenni, úgy szintén a keretnek is nagy lépfelületűnek és felfelé nyúlónak, mert az az úgy gazdaságos és legcélszerűbb, ha a téli mézkészlet a nyomórészben a telelő méhcsomó felett van.

Ezen tudatban szerkesztettem meg kaptáraitam álló és fekvő formában s néhányat fekvő formában; kereteim pedig mindenütt egyforma méretűek, de mivel Boczonádi lapjában lelte, hogy az ő kaptárai szabadalmazottak, ennél fogva elvettem a keretmérettől is. Kereteim 35 cm széles, 40 cm magas külmérettel bírnak, középen egy oldal-léc, hosszában kettéválasztva a felső és alsó keretléchez szegezve, úgy, hogy egyik oldal a keretléccezel egyenlő, a másik oldal pedig a keretléc közepéig ér majdnem, amelyre a keretbe szabott műlép rácsok és körül úgy a keretléccezel, mint ezen erősítő léchez összaragasztódik. Ezen erősítő lécz semmi akadályt nem csinál sem a mézelésnél, sem pedig a fiasításnál, ezen keretformán gyönyörű szépen alakul ki a fiasítás egészen az alsó keretlécig, felül pedig 5—6 cm mézkoszorú, ami az ősz közeledével szépen halad lefelé, de április—májusban az alsó keretlécctől a felsőig be van fiasítva 6—7 keret mindkét oldalon, ami megfelel körülbelül 50—60 000 sejtnek, amely be van fiasítva, a következő 5—6 keretben pedig a fiasításhoz szükséges tápméz (hímpor) és még hátrább a fölösleges méz.

Kaptáraitam 50 mm. vastag deszkából készítem. Én legszívesebben az álló-rendszernek vagyok a barátja (habár egyesek szerint ez a rendszer már a múlté), mézelésre a következőképpen dolgozom: a főhordás beálltával a fészekből kiszedem az összes építményt, a keretbakra, a homlokfalnál, ott marad egy hímporos lép, utána teszem az anyát egy friss fias lépén árkában, utána pedig 8—10 üres lépét, ennek hiányában egész műlépes kereteket, erre a homlokdeszkáig tolva egy 15 cm. széles vékony fedődeszkát, amely meggátolja az anyát felmenő zándékában és most berakom a méztérbe az összes kiszedett mézes lépét sorrendben, ahogy volt (de már a kiszedésnél az összes összekötő ragaszokat eltávolítom, mert ha nem, akkor a felszagotott mézet megrohanó méheket a berakásnál elszennyomja), 8—10 nap múlva az anyát kiengedem a zárkából és 8—10 nap múlva, amikor a fiasítás terjed, akkor már

a fent kikelt fiasítás helye tele van mézzel és be van töltyire fedve, tehát az anya felmászása ki van zárva. A hordás végeztével megnézem a költő-tért, hogy van-e elegendő 15 kg.-nyi télire való méze, ha nincs. akkor a méztérből pólokom. (Az anyát azért teszem a kijárához a második keretbe hogy ott kezdje meg a fiasítást.) A betelelést pedig 8—10 tegű ujságpapírral betakarva, felül és hátul a felső takarórászorítom a méztér ablakát, amely kitűnő szigetelő, hátul meemelem az ablakküszöb deszkáját, a teljes kijáró megmaragéréllenző feltéve, a telelés elég jó és a lépeken alig találhpenész.

De ennél egy jobb telelési rendszerre jöttem rá, ami 100 százalékgig kigőgástalan és jó. Amikor a kijárás végleg megszünt, elzárom az alsó kijárót légmentesen és az ez alkalomra készült, a kijárához hasonló szellőző nyílást megnyitom, amíg a költő-tér felső keretléce felett van, de a fedődeszka alá egéréllenzővel elzárom és az első kirepülésig így marad, amikor azt ismét lezárom és megnyitom a rendes alsó kijárót, így telelt családok kifogástalanul telelnek, semmi penész nincsmert így a mézkészlet legnagyobb részben felül van, de nyáron felső kijárával dolgozunk, úgy akkor már a téli mézkészlet csak oldalt lehet, ami nem felel meg a méhek természeti ösztönének.

Álló kaptárainban két keretsor van, költő és méz 12—12 kerettel, alsó kijárás, meleg építményű, a beteleléshez annyi lépet használok, amennyit a népesség kíván. Hárc lépen is teleltem már be anya kedvéért kis családot és következő nyáron a költő-tért telehordták. Ugyanily keretméretekvő kaptárokkal sohasem tudtam oly eredményt elérni, mint az állókkal. A rakodókkal is épen oly eljárással dolgozom mint az állóknál a mézelésnél, itt is kiviszem az első viráporos lépet, az anyát egy friss fias léppel és így tovább, itt már szükséges az anyarács és az anya nem lesz zárkáltyéve, de én ezt a rend zert sem szeretem, a több haszoninkább többet dolgozom.

Minden felfelé nyúló kaptár, felfelé nyúló nagy lépfelletű kerettel, a méhek természeti ösztönét kielégíti, ami etteltérő, az csak a méhészkedvteléseit szolgálja.

Én még eddig vitákba sohasem elegyedtem, nem versenitem, de a most szűn'elen hangosan felmagasztalt alacsony széles keretméretek arra kényszerítettek, hogy a méhek érdekében, a természet keretein belül, védőleg lépjek fel írásban is, habár nem vagyok tollforgató ember.

A hangyák ellen úgy a méhes, mint a kaptárok környékét két 2—3 hetenkint hamuval körülszórom (kizárólag csak zárt méhesben méhészkedem) és ha esetleg mégis valamely kaptár meglepne, közben porradörzsölt száraz méhfüvet hintek fenékeszkára és a fedődeszkára s reggel már nincs hangy. Az itatómból pedig állandóan sós víz csepeg a vályuba,

er vízhez félmarék konyhasót teszek s a méheim szépen ki-
lettek és még soha semminemű betegség nálam nem volt.
inden műveletet lehetőleg délután végzek (tudva azt, hogy
előtt van a főhordás), így reggelig a változást megszokják
reggel a szokott szorgalommal kezdik meg a munkát.

Bogyó János
méhész.

Kaptárkérdésről.

Sajnos nem tekinthetek vissza több évtizedes méhészmultra,
ert mindössze csak 13 éve méhészkedem. Országos kaptárakkal
szedtem, de a következő évben már álló és fekvő Boconádi kap-
rakra tértem át, mert már kezdő méhészlétemre, igen kicsi-
k találtam az országos kaptárakat.

Méhészetem kétharmada még ma is álló Boconádi kaptárak-
ban van, dacára annak, hogy ezenkívül még hat féle kaptárral,
előleg keretmérettel kísérleteztem. Tárgyilagosság okából
eg kell említenem, hogy három keretsoros Boconádi kaptár-
zet. Hátránya: kezelése sok sok munkát ad és vándorlásra
nem való.

42-es fekvőkkel három évig kísérleteztem eredménytelenül.
rakoltam rakodóba, félmagasságú méztéri keretekkel. Hat évi
eredmény, közepes. Mások viszont kiváló eredményeket értek el.
ezidén ismét előveszem a fekvőket, mert mindenesetre nem a
kaptárban volt a hiba. Tíz családom van 64 cm. kereten, rakodó
kaptárakban, méztéri keretek 12 cm. magasak. Négy éve hasz-
nilom, tavaszi fejlődés példátlan gyors. Akárcsra már zsufolt kap-
rak voltak. Mézhozam: közepes. Tavaly kezdtem kísérletezni
-es fekvővel. Birálatot még nem lehet mondani.

Két éve kísérleteztem 32×54 cm. lapozó rendszerű kaptárban,
méztéri keretek rendes kis Boconádi keretek. Gyorsan fejlődött,
s mivel az álló kaptárt nem szeretem, ezidén fekvőbe rakom
s. Semmiféle kaptárban nem használok Hanemann rácsot, da-
ára annak, hogy minden kaptárban kipróbáltam. Hanemann-
csos kaptáram mindig kevesebb mézet adott. Most ezidén ki-
rletet teszek a sodrony rácsosra. Kijelentem, hogy nem akarok
találó lenni, csak egy olyan kaptárt találni, mely igényeimet
inden tekintetben kielégíti.

Minél kevesebb munkával s ezáltal minél kevesebb méhhá-
prítással, minél nagyobb mézhozamot elérni. Eltökélt szándé-
om, hogy a legjobbnak talált, egységes keretméretre és egy-
rma kaptárra térjek át, mert a kísérletezés sok költségbe és
áradságba kerül. Hogy milyen méretnél, illetőleg rendszer-
gok megállapodni, még nem tudom. Tény az, hogy a 64 cm.
keretet se találtam még igen nagyoknak, viszont a 42 cm. keret
ár az egész világon normál keret számba megy.

Mindezekből csak azt akarom bizonyítani, hogy nagyméretű keret és nagy kaptár lehet csak a hasznothajtó méhészet alapja. Hogy a fekvő-e jobb, vagy a rakodó, azon lehet vitatkozni.

Igen meglepett az eddigi kaptárviták során, hogy az őscikkírók a Boconádi kaptárakról hallgattak, Gransam méhész társat kivéve.

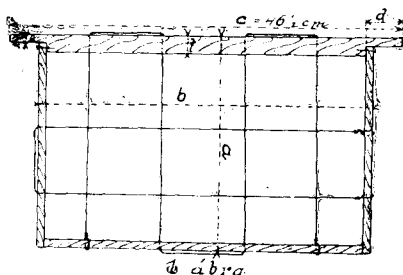
Bedig nincs mit szégyenkeznünk Boconádi miatt, mert igenis Boconádi volt a nagy kaptár és nagy keret első magyarság harcosa, akkor, amikor Európában még álmodni sem mer ilyen szörnyű méretű keretekről és kaptárakról.

Sztarek Károl

A kaptárkérdésről.

Nagyon örvendek, hogy a kaptárkérdésre vonatkozó cikk alapján több méhész már érdeklődött a nagykeretű Dadant-Blatt kaptár iránt és készíteni is akar magának ilyen, ha megismerje előnyeit.

A M. K. decemberi számában megírtam, hogy miért a leelőnyösebb a 27×42 cm. belmértű fekvőkeretű Dadant-Blatt féle kaptár. Miután kérték, hogy adjam meg a Dadant keret eredeti külső méreteit és a kaptár belső méreteit is, itt akar ezen kéréseknek eleget tenni.

a = keret külső magassága
30 cm.

b = keret külső szélessége
43½ cm.

A két oldalléc és az alapléc 1 lam 8 mm. vastag, a felső léc 1 lam 1½ cm. vastag, amely majdnem az egész teret hordja 1½ cm. vastag.

A felső keretléc méretei a következők:

c = a felső keretléc hossza a fülekkel együtt = 46½ cm.

d = keretfülek hossza = 23 mm.

e = keretfülek vastagsága = 7 mm.

f = keretléc vastagsága = 15 mm.

Ha szép dolgozósejtekkkel kiépített lépeket akarunk, úgy adjunk műlépet méheinknek. Legjobb és legszebb a hengerprisen előállított finom vékony műlép. Ilyent jó minőségben áll elő Tóth István méhész társunk Clujon, rendelésre Dadant m

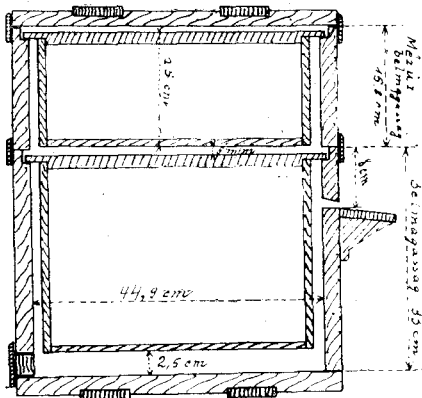
etben (27×42 cm.) is szállítja. Egy családnak elég egy kiló mű-
ép, de csak ez a vékony hengereltből, mert ebből 13—14 darab
egy kilógram.

Ilyen vékony és nagyfelületű lépnél fontos, hogy mielőtt
eragasztjuk a műlépet, drótozni kell a keretet. A keretléceket
öntosan a szélességük (ami 25 mm.) közepén egy cipészárral
tlyukasztjuk és azután a vékony fehér drótot, amit méhész-
zaküzletben vehetünk, befűzük. Az 1. ábrán berajzoltam, hogy
ogyan kell a keretet szélességben és magasságban drótozni.
Ha a drótozást elmulasztjuk, különösen a vékony hengerelt mű-
épnél, akkor a hőségtől elgörbül és a domborlatoknál heresej-
ket építenek a méhek.

Az eredeti Dadant-Blatt kaptár fenékeszkája nincs hozzá-
rósítva az oldalfalakhoz, hanem a kaptár csak reá van állítva
s ha a méhész tisztogatni akar, úgy le kell emelni a kaptárt
őla, a fenékeszkát lesepreni és megint ráállítani a kaptárt.
In a gyakorlatban tapasztaltam, hogy ehhez a munkához hár-
ian vagy legalább ketten szükségesek. Zárt méhesben ezt a
rűveletet nem is lehet elvégezni. Eppen ezért a méhész köny-
yen elhanyagolja a tisztogatást, ami — különösen áprilisban,
ájusban, ugyszintén ősszel, mikor már nagyon nehéz a kap-
ár a sok méztől, — nagyon fontos. Ekkor a viaszmosoly és a méh-
tü miatt havonta legalább egyszer föltétlenül ki kell tisztítani
kaptár fenékalját. Ezért én a fenékeszkát hozzácsögezttem az
ldalfalakhoz és hátul a kaptár alján egy 2½ cm. magas és 37
m. széles tisztogató nyílást vágtam be. Ezen bármikor egy per-
latt is kitisztíthatom a fenékeszkát a kaparóvassal. Ez a nyi-
is természetesen egy pontosan beilleszkedő léccel, ajtócskával
l van mindig zárva.

Még a röpnyílásra vonatkozólag meg akarom említeni,
ogyha a méhész szabadulni akar a nedvességtől, ami télen a
aptárban keletkezik és sok kárt okoz az ebből fejlődő penész-
ljal, ami a szélső lépeket tönkre is teszi; úgy *alkalmazzon felső
öpnnyílást*. Ennek sokan ellene vannak, de csak olyanok, akik
ég sohasem próbálták ki. Viszont a méhészetben elismert szak-
éktintélyek, a külföldiek közül pl. csak Dr. P. W. Philipp Dö-
eln-Sa. említem, a magyarok között Boconádi és Pávaí Mátyás
ándor, (lásd a M. K. 1934. 1—2. számában) nagyon ajánlják. A
edvesség a méhek kilélegzésének a lecsapódásából keletkezik.
z az elhasznált meleg levegő a kaptárban felszáll és ott a hideg
aptárfalakon vízesepek alakjában lecsapódik. De ha felső röp-
nyílásuk van, úgy az elhasznált meleg levegő kiáramlik és nem
sapódik le a kaptárban. Felső röpnyílásnál a méhek jobban te-
álnak, nem szenvednek annyira a hideg miatt, kevesebb mézet
ögyasztanak; nyáron pedig kitűnő a kaptár szellőzése, ami a
salád fejlődésére és mézhozamára nagy befolyással van.

Az általam módosított Dadant-Blatt kaptár belméretei:

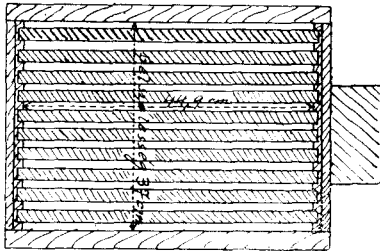
2. ábra

Dadant kaptár belméretein és a keresztméretein nem változtam semmit, mert ezek oly tökéletesek, hogy nem szabad hozzájuk nyulni.

A röpnílás 1 cm. magas és 15 cm. széles, a kaptár felülétől 8 cm-nyire van.

Ha zárt méhesbe helyezük el a kaptárt, úgy lehet egyszeri falnak készíteni, természetesen kb. 3 cm. vastag deszkából. Ha azonban egyenként állítjuk fel a szabadban, úgy duplafalunak és mindegyiknek egy kis tetőt is kell készíteni. (2.—3. ábra).

A kaptár felülnézete:

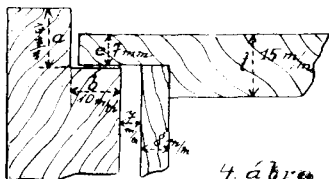

3. ábra

Rovátkaméret a keretfülkéjére:

a = a rovátka magassága 13 mm (4. ábra)

b = a rovátka szélessége 10 mm (4. ábra).

4. ábra

Meg vagyok győződve, hogy ez a kaptár való a kezdőméhek kezébe, mert könnyen kezelhető ebben a méhek szépen gyűjtene mézet, ami bátorítja és serken a kezdőméhészt; viszont a tapasztalt öreg méhészek eredményeket érhet el vele. Legalább egyet készítsen magának minden méhészek és az összes számoljon be tapasztalatairól és eredményéről itten a M. K.-ben. Így fogjuk elérni célunkat, hogy terjesszük

Erdélyben az okszerű és gazdaságos méhészetet és ezáltal javítsunk honfitársaink válságos helyzetén.

Stitz János

A lép összegyűjtése és annak kiolvasztása,

A bekövetkezendő jó meleg tavaszi napokkal, miután már méhek is a tisztulási kirepülést megtették, a gondos méhészek is első kötelessége azonnal hozzáfogni úgy a tavaszi átvizsgáláshoz, mint a kaptárakban, és a kasok aljára lehullott méhek viasz törmelékek összeszedéséhez. Amikor az összes családoknál mindezeket elvégezte akkor leterít egy nagy papírt a méhészs, rá tesz egy rostát és bele önti az összeszedett hulladékot méhekkel együtt és szépen át rostálja, miáltal a viasz törmelék mind a papírra hull és azt gondosan összeszedi.

Több viasznyerés céljából ki szaporításra kasokkal is rendelkezik, azokból is, amelyik kas teljesen be van építve, okvetlen 15 cm-nyire alulról számítva vágja vissza a kas lépcit egy éles méhészkéssel, mert ezáltal nagyobb szorgalomra tudjuk serkenteni őket, ez a visszametszés még abból a szempontból is, hogy akkor a kas alá tehetünk be serkentő etetésre nekik méz oldatot, miáltal gyorsabban is fejlődik a család, mivel a tapasztalat is bizonyítja, hogy az ujonan épített friss pet az *anya* sokkal nagyobb szorgalommal petézi be, mint az öreg, fekete sejtek, tehát ezen miveletet csakis tavasszal szabad csakis a tisztulási kirepülés után elvégezni, ezt minden méhészs, kinek kasos családja is van, okvetlen végezze el minden évben, de amint már említettem tavasszal.

Most tehát az ősszel és a télen kiselejteztett és a tavaszi törmelék lépet egy fazékba öntjük, de nem vas edénybe, mert a vas megfeketíti és csunya piszok szint kap tőle a viasz, hanem z, cinezett, vagy emaillezott edénybe, és annyi eső- vagy lólyó vizet öntünk rá, hogy az teljesen belepje. Feltesszük a tűzhőra és jól fel főzzük ugyannyira, hogy amikor a forrás megindul egy fél óráig forni hagyjuk, mert ezáltal minden éven nevezendő bacillust megölünk, azután pedig ritka szőttű zsákba öntjük és kinyomkodjuk. Egy mosó teknőbe vizet szűnk és bele rézsuton vagy ferdén egy simára gyalult deszkapot megvizezve és a deszkára tesszük a zsákot és egy seprőrélel többször áthengereljük vagy jól kinyomkodjuk, ha még marad benne viasz, akkor bő vízben megint oda tesszük forni volt az első eljárás.

A második eljárás pedig, ki szeret otthon faragni, készítsen magának olyan 25□25 nagyságu szőlőprést, de ne oldaljukakal, hanem egész alól a prés fenekén fur egy 3—4 cm. lyukat, hogy csak alul jöhessen ki a víz és a viasz, ha zsákba tesszük úgy préseljük ki akkor alól a présbe 2—3 darab seprőnyél stagságu fát teszünk, hogy a prés be ne duguljon, ha pedig fák nélkül, akkor is alul a fent említett fát és rá kender szőrat, és szalmát és olyan használatlan kender csepűt, hogy a piszt vonja ki, ha ezzel készen van akkor beleönti a fazékból a kiolvasztott lépet a benne lévő vízzel együtt és rá egy kis szal-

mát vagy kender szarát és szép *lasson* préseli ki a viaszt, sietősen nem szabad, időt kell hagyni a lassu lecsurgásra, s mikor már semmi sem csepeg a présből akkor a prés alatt levő tálat amilyen hamar a viasz belefolyt kivesszük alóla, és amikor már a viasz a tállal megszilárdult szépen levesszük a vizről, a tálból kiöntjük a piszkos levet, helyette friss eső- vagy folyóvizet töltünk és a kipréselt viaszt feltesszük megint a tűzhelyre, és most már csak a *lassu* tűz mellett megint felolvasztjuk, hogy a viasz szép sárga és salakmentes legyen, veszünk a gyógyszer-tárból 1—2 de- velencei fehér terpetint és tetszés szerint öntünk a felmelegedett viaszba, ez fertőtleníti és a méhek szeretik is, miáltal a viasz szépen megtisztul és a még benne levő bármiféle salak vagy piszok mind az alájár szál. Most, amikor mindezekkel végeztük az edényt a viasszal együtt levesszük a tűzhelyről és benne hagyjuk a viaszt, amíg teljesen kihül.

Nem szabad más edénybe önteni! Mikor aztán teljesen megkeményedett a tálat felfordítjuk és kibukik belőle a tiszta viasz akkor pedig rögtön egy éles késsel az alájár tapadt piszkot, levesszük le, van lekaparjuk, ezt okvetlen még vizes állapotban kell elhordozni, mert másnap már bajos volna elintézni.

Tóth István

Kezdjük meg a gyümölcsfák kártevői ellen való védekezést!
 Az Erdélyi Gazdasági Egylet Gyümölcsészeti és Kertész Szakosztálya felhívja a gyümölcsös tulajdonosok figyelmét arra, hogy nemsokára itt az ideje a rügyfakadás előtt 2—3 héttel végzendő téli mechanikai és permetezési munkáknak. A fák elsősorban is kaparóvassal le kell kaparni, drótkefével le kell kefélni, száraz ágakat, leveleket, a fán maradt megkövesedett rothadt gyümölcsöket és főleg a kis és nagy hernyófészkek, hernyózó ollóval el kell távolítani és el kell égetni. A fák nyekét ásónyomnyira felássuk és megtrágyázzuk. Most végzük a koronatakarítást is. A ritkítás folytán keletkezett seket simára faragjuk és Almola sebkenőccsel betapasztjuk, hogy azokra a vértetű letelepedhessék. Csak ezen munkák végzése után következhetik a téli permetezés, melyet magnyomású permetezőgéppel mindig fagy- és szélmentes időben végzünk. Az idén már számolnunk kell azzal, hogy Erdélyben is föllép a gyümölcsfák minden eddiginél veszedelmesebb ellensége, a kaliforniai paizstetű, mely 2—3 év alatt kiirtja fáinkat. Vigyázzunk arra, hogy a téli permetezés, mindig loesolásszerű történjék és azt a gyümölcsfák legfelső szélein kezdjük és úgy haladunk lefelé. Almafánál a gyökér nyakat is ki kell bontani és ennek környékére erős sugárral be kell permetezni, mert a vértetű igen gyakran ide húzódik le. Az Erdélyi Gazdasági Egylet (Cluj, Str. A. Mureşan 10) minden érdekeltnak ezentúl is teljesen díjtalanul áll felvilágosztásokkal rendelkezésére.

Méhészlevél a kaptárkérdésről?

Előre is bocsánatot kérek, hogy mint fiatal méhész én is beleszólok a kaptár-vitába, de nem vitatkozni akarok, hanem érni akarom Önöket, hogy legyenek szivesek és mutassanak meg egy jó közép méretű hátul kezelhető kaptárt rendes beosztással, mert amit irt Stitz úr a legutóbbi lapban a fészkek és kamra egymáshoz való arányáról az úgy van, azt magam is tapasztaltam. Mert a rokkaptárt nem lehet mindenhol, mindenkiel elfogadtatni. Láttam a resicai társaság méhészetét, mind Dadant-Blatt és Albina-féle kaptárakkal az nem szégyen embernek való, tessék elgondolni mibe kerül a sok műép és drót abba a nagy keretekbe és a kaptárakat nem lehet egymáshoz rakni, nagy terület kell hozzá ami egy szegényebb embernek nem igen van, vagy ha van, akkor kell másnak, mint például nekem is van rendes kertem, de más földem nincs. Önálló iparos vagyok, az ipar is pang, jól tudják Önök is. A kert kell veteménynek, krumplinak, egy kis baromfiudvar disznóolnak is hely kell, hát mást hová rakják szét a szabadba minden családot külön az előirt távolságra, ha van 10—60 család? Méhesnek mégis csak hagyhatok helyet és ott meg lehet muszáj összezsúfolni őket, csinálhatok több kisebb méhest is ott a lopás ellen is jobban védve vannak. Legjobb lenne nem egy fajta kaptárt ajánlani, hanem kettőt, akinek melyik tetszik. Jó volna a rak-kaptárhoz is és a hátul nyílóshoz is a legújabb tapasztalatok szerint egy jó útmutató. Gáll Imre írére tul bonyolult, az tanultabb méhészeknek való. Én is elkövettem egy súlyos hibát, mint sok más is. Hallgattam mindenkiere, ahány annyi félét ajánlott és most látom, egyse jó.

Máté Jenő.

* Kaptártípust csak a hozzászólások befejezése és azok mérlegelése után fog ajánlani az Egyesület és az ajánlott kaptárt, vagy kaptárokat részletesen fogjuk a M. K. hasábjain ismertetni.

A Méhészeti Közlöny mai számához egy tagsági nyilatkozatot csatolunk. Kérjük T. Tagtársainkat, hogy szíveskedjenek azt egy oly méhésztársunkkal aláíratni, aki még nem tagja az egyesületnek. Szerezzen minden tag egy új tagot az E. M. E.-nek, hogy félszázadot meghaladó áldásos munkásságát fokozott mértékben folytathassa tovább a köz javára.

EGYLETI ÉLET

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmányi és közgyűlése.

Az E. M. E. igazgató-választmánya folyó évi február 1. 5.-én ülést tartott *Kicsid Géza* tb. elnök elnöklete alatt. A tárgy-sorozatot *Török Bálint* főtitkár terjesztette elő. A gyűlésen jelen voltak: *Pohl Béla* alelnök, *Stief Ottó* telep gondnok, *Tóth István*, *Rákosi Albert*, *Várady Béla*, gazdabizottsági tag, *Torocka György*, *Buttinger Ádám*, *Katona József*, *Szighety Jenő* stb. Távolmaradásukat kimentették: özv. *Kremnitzkyné Fröhlic Ilona* és *Seyfried Ferenc* ig-vál. tagok.

A gyűlés elején *Kicsid Géza* tb. elnök meleg szavakkal emlékezett meg a *Méhészeti Közlöny* 50 éves jubileumáról, amellyel minden erdélyi magyar méhész lelkét örömmel tölti el. A méhészek kicsiny, de lelkes tábora megbecsüli azt az anyagi és szellemi kincset, amit az egyesülés erejével nagynevű elődeink összehoztak, megalapítottak és az egyesület jelenlegi tagjai öröklik, fentartanak és gyarapítanak az utókor számára. A *Méhészeti Közlöny* mindenkori szerkesztősége és munkatársai fennlebegtették azt a zászlót, melyre elődeink, a lap alapítói a méhészeti kultúra és az okszerű méhészkedés terjesztését és fejlesztését írták fel. A programot, melyet apáink írtak a zászlóról Isten segítségével, igyekezett megvalósítani a *Méhészeti Közlöny* Szerkesztőségére és munkatársaira, hogy közérdekű, hasznos munkájukat az erdélyi magyar méhészeti kultúra fejlesztése és terjesztése érdekében hosszú évtizedeken át tovább folytathassák, felkéri az egyesület tagjait, hogy az újabb félszázadban is soha nem szűnő lelkesedéssel, szeretettel karolják fel az Erdélyrészi Méhész Egyesület és *Méhészeti Közlöny* ügyeit és erősítsék az E. M. E.-t új tagok toborzásával, a *Méhészeti Közlönyt* pedig értékes és hasznos közleményeikkel.

Ezután *Török Bálint* főtitkár ismertette az igazgató-választmánynak a közgyűlés elé terjesztendő 1934. évi működéséről szóló jelentését, az 1934. évi zárszámadásokat, az 1935. évi költségvetési irányzatot, valamint a számvizsgáló bizottság jelentését, amelyeket az igazgató-választmány elfogadva, a közgyűlés elé terjesztetni határozta. (A jelentések, valamint a zárszámadásokról a *Méhészeti Közlöny* február 1-i számában egész terjedelmükben közölve voltak, ezért azokat itt nem ismertetjük ismételtelen).

A továbbiakban az igazgató-választmány felhatalmazta az Elnökséget, hogy a gödöllői méhészeti szakiskolába azokat az ifjakat terjessze fel felvételre a pályázók közül, akiket a beszerzett információk alapján erre legalkalmasabbnak ítél. Majd örömmel vette tudomásul a választmány, hogy *Belénessy Károly* az E. M. E. ig-vál. és tb. tagja 1934. év december hó 2—16. napjain *Tusnádon* 46 hallgató részvételével méhészeti tanfolyamot

endezett. A tanfolyam hallgatóinak csoportos képét a *Méhészeti Közlöny* február hó 1.-i számában közöltük. Az E. M. E. május 22—június 1.-ig Clujon ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez, *Stief Ottó* ig.-vál. tag vezetése alatt. A tanfolyamra jelentkezéseket elfogad az egyesület folyó évi május hó 15-ig. A kaptár kérdéssel kapcsolatban igazgató-választmány elhatározta, hogy a *Méhészeti Közlöny*-ben bevezetett két befejezése után egy vándorgyűlésen a vitát élő szóban is elvitatni fogja és az írásban és szóban elhangzott véleményeket összegezve, az igazgató-választmány, illetve az E. M. E. közgyűlése fogja lezárni a vitát és leszögezni az elhangzottak alapján a méhész társadalom megállapításait. Több kisebb keblű ügy megbeszélése és 18 új tag felvétele után az elnök az igazgató-választmány ülését bezárta és rövid szünet után megnyitotta a közgyűlést, amelyen a *Méhészeti Közlöny* február 1.-i számában is közölt évi jelentést, 1934. évi zárszámadásokat, 1935. évi költségelőirányzatot és számvizsgáló bizottsági jelentést elfogadva, a vezetőségnek a szokásos felmentvényeket a közgyűlés megadta. Ezzel a közgyűlés véget is ért.

FIGYELMEZTETÉS A TAGDIJAK PONTOS FIZETÉSÉRE. Az E. M. E.-nek egyetlen számottevő jövedelmét a tagdíjak képezik. Ezeknek a késedelmesen való befizetése gátolja, és megbénítja az egyesület működését. A tagdíjak fizetése január hó 1-én vált esedékessé. Külön felszólításokat nem küld az E. M. E., mert postai portó, papír és munka sok pénzt, időt és külön munkát igényelnek. A március folyamán még hátrálékban levő T. Tagtársaink névsorát átadja az Elnökség az egyesület jogtanácsosának és az ügyvédi felszólítás költségeit is a késedelmes Tagtársaink kell megfizessék. Ettől minden T. Tagtársunk megkímélheti magát, ha nyolc napon belül betűldi a 100 lej évi tagdíját, esetleges hátrálékával együtt az E. M. E. címére (Cluj, Str. A. Muresan 10. sz.).

Az E. M. E. Elnöksége.

Méhésztársak!

A Műlép készítését megkezdtem és a torlódások elkerülése végett, kérem az átdolgozásra szánt viaszt beküldeni szíveskedjenek.

Átdolgozók salakmentes viaszt 25%^o levonással vagy kilónként 35 lei ráfizetésért, nagyobb átdolgozásnál kérjen külön árajánlatot. —

1 kg. Műlép 160 lei.

Kapható keretléc 100 drb. 6^m/m 65 lei, 8^m/m 80 lei, sarkantus kerék 55 lei, Haneman rács □² 180 lei, Keret drót kg. 80 lei, Facilia mag kg. 100 lei, Melissa ofc. 1 cs. 5 lei, postai és vasuti csomagolás díjtalan. Méheket veszek és eladok. Ugyiszintén Méhviaszt veszek. —

Kérek mintázott ajánlatot.

TÓTH ISTVÁN gazd. méhészete
CLUJ, Cal. Regele Carol II, No. 74. (új elnevezés.)

Kérdezősködésekre kérek válaszbélyeget.

KÜLÖNFÉLÉK.

INGYENES MÉHESZETI TANFOLYAM CLUJON. Az Erdélyrészi Méhész Efyesület, mint minden évben, az idén is megrendezi az érdekeltek számára az ingyenes méhészeti tanfolyamot. A tanfolyam május hó 22-től június 1-ig fog megtartatni és azon résztvehetnek férfiak, nők, fiuk és leányok egyaránt. A tanfolyam Kolozsvárt az E. M. E. házsongárdi méhészeti telepén fog megtartatni és azt Stief Ottó, az E. M. E. ig. vál. és tb. tagja fogja vezetni. A tanfolyam hallgatása díjtalan, esupán a beiratásért kell 100 lejt fizetni. Jelentkezni lehet az E. M. E. titkári hivatalánál Cluj, Andrei Muresan 10, naponta 9—12 óráig.

Végezzünk kísérletet a hypermangán itatással. Egyik méhésztársunk költésrothadással fertőzött vidéken méhészkedik. Allandóan halvány rózsaszínű hypermangános vízzel itatja a méheket szabadban elhelyezett itatóból és családjai mentesek a bajtól. Azt hiszi, hogy ennek köszönheti, hogy családjai egészségesek. Ezuton kéri fertőzött

vidéken levő méhésztársaink hogy hasonló kísérleteket szivekedjenek végezni és az eredményről az E. M. E.-et értesite

Méz- és viaszárak Clujon. méz ára kicsinyben való eladás esetén 30—36 lej között váltakzik. A viaszárak 90—110 lej között mozognak. A múlt év 150 lej.

Gál Imre: „A méhgazdaság üzemtana“ című munkáját szerző áldozatkészsége folytán 480 lej helyett 240 lejért rendelkeznek meg az E. M. E. tagjai egyesület titkári hivatalánál. megrendeléssel egyidejűleg könyv ára és postai portója, lej, is beküldendő. Az erdélyi magyar méhészek szegénységnyomora és a legnagyobb gondokkal való küzködése indította a szerzőt arra, hogy az E. M. E. útján 50% kedvezménnyel adja tagok részére munkáját. Kíváncsios volna, hogy a méhészeti tudományok legujabb kutatásai is tárgyaló 400 oldalas munkáját társaink minél nagyobb számban rendeljék meg.

Valló—Török: A méhtenyésztés vezérfonala című méhésztudományi szakkönyv megrendelhető az E. M. E. titkári hivatal útján 10 lej beküldése ellenében. Portódíj 13 lej.

Apróhirdetések.

Eladó méhes teljes felszereléssel 35×40 cm. keretméretes kaptárokka
Cim: Bogvó János Vişăul de Sus.

Mézelő növények, Facélia, Dracocephalum, Tisztes-fű, fák, cserjék stb. magvait évelő töveket, cserjéket, szurok-acák oltóágot olcsón szállít Biró Péter Zimändul Nou, Jud. Arad.